

Agriculture and biodiversity

Meeting the challenge: producing while preserving

Maarten Hens

Agricultural biodiversity

“Biodiversity is the basis of agriculture”

1. Species and genetic variation of crops and livestock
2. Biodiversity underpins agricultural production through provision of ecosystem services in agro-ecosystems
E.g.: nutrient cycling, water cycling, pollination

Agriculture and biodiversity

“Agriculture is the basis of biodiversity”

3. Agricultural landscapes provide habitats for wild plants and animals

Agriculture and biodiversity

“Agriculture is the basis of biodiversity”

3. Agricultural landscapes provide habitats for wild plants and animals

4. Non-agricultural biodiversity is affected by agricultural practices

E.g. nutrient loss from agricultural soils, habitat conversion

Agriculture and biodiversity

“Agriculture is the basis of biodiversity”

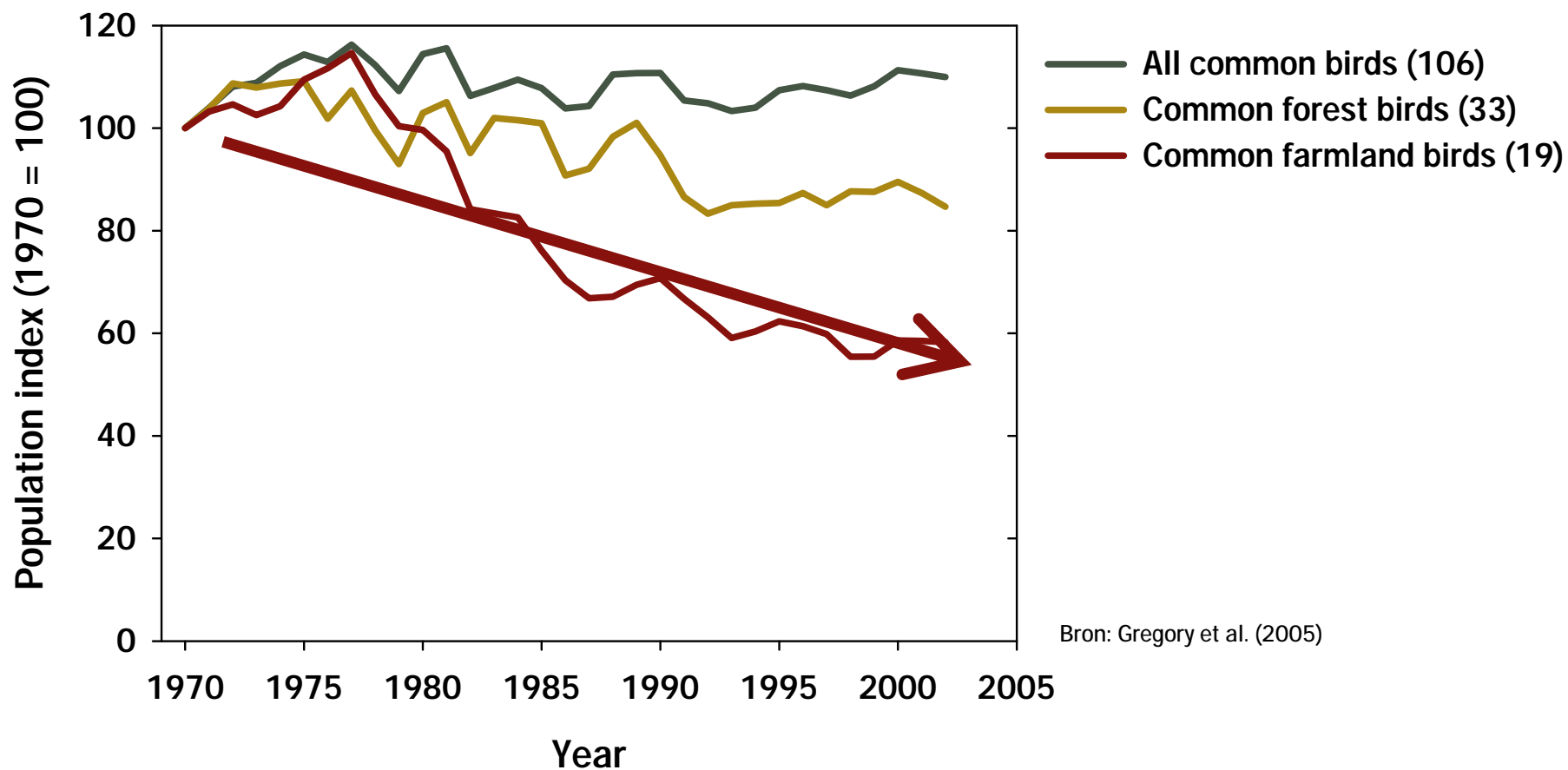
3. Agricultural landscapes provide habitats for wild plants and animals

4. Non-agricultural biodiversity is affected by agricultural practices

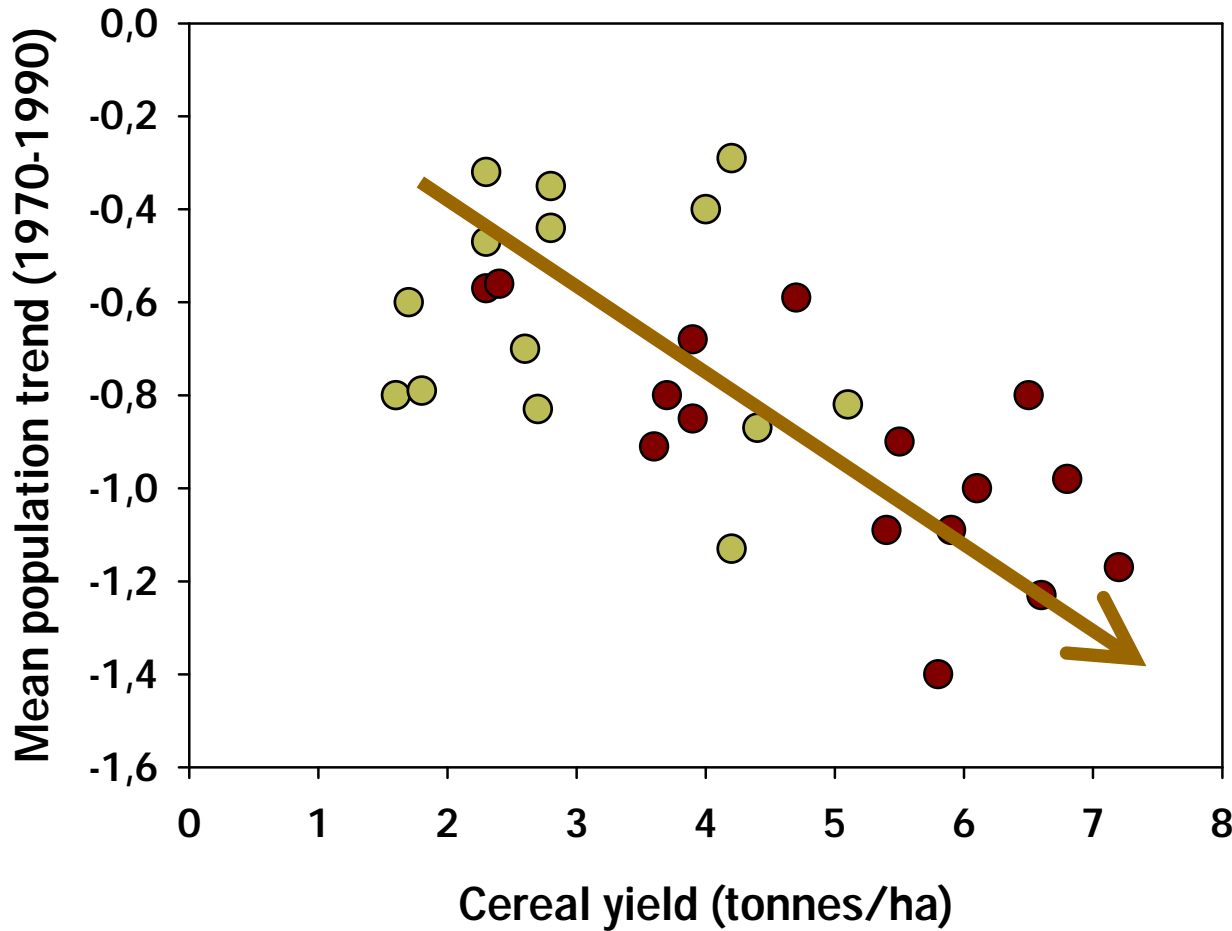
E.g. nutrient loss from agricultural soils, habitat conversion

Farmland birds in Europe

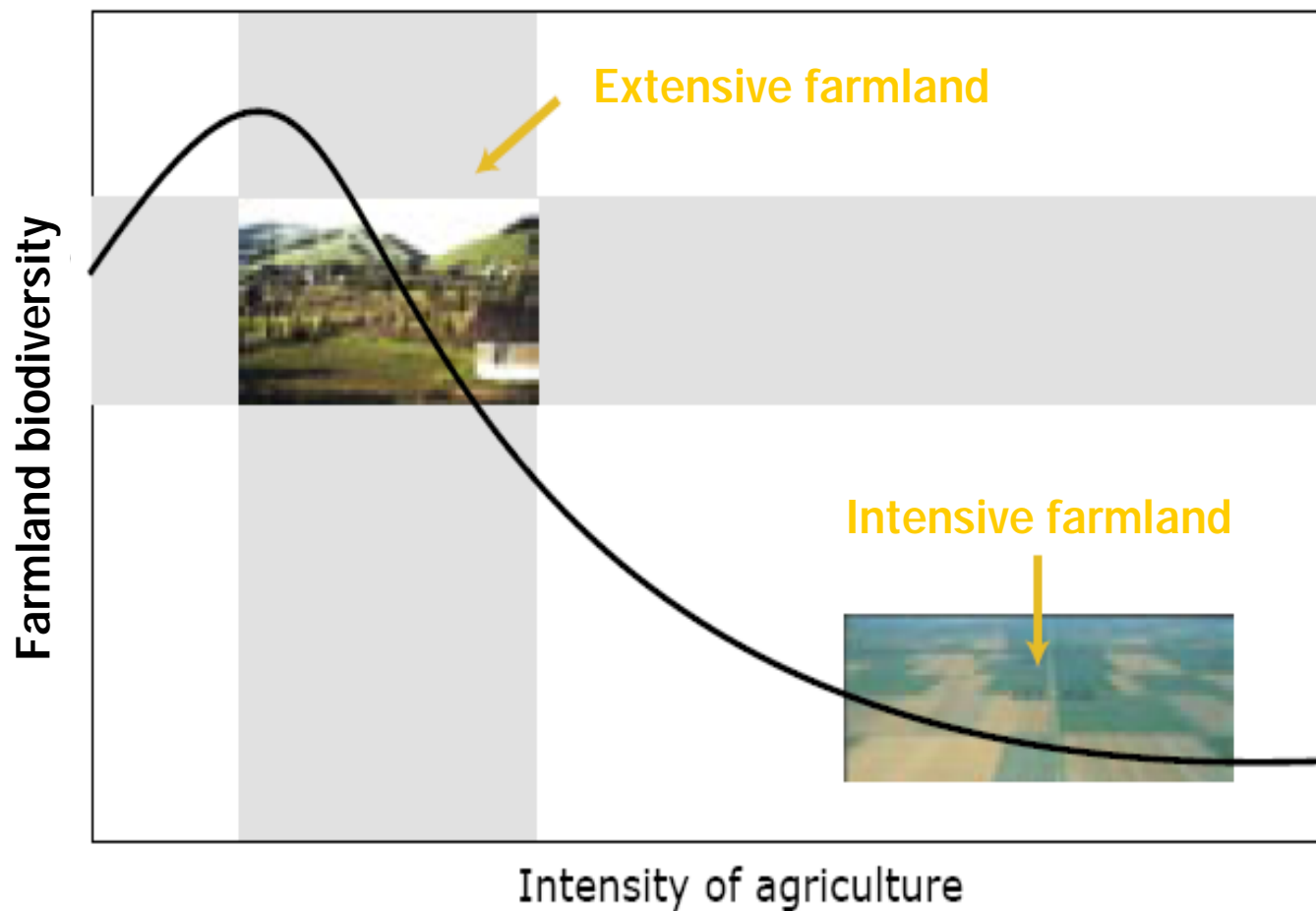
Intensification & farmland birds

Bron: Donald et al. (2001)

Intensification & biodiversity

Bron: Hoogeveen et al. (2001)

Extensive farming

Woumen (West-Vlaanderen), 1911
Foto: J. Massart

Small-scale, diverse farmland

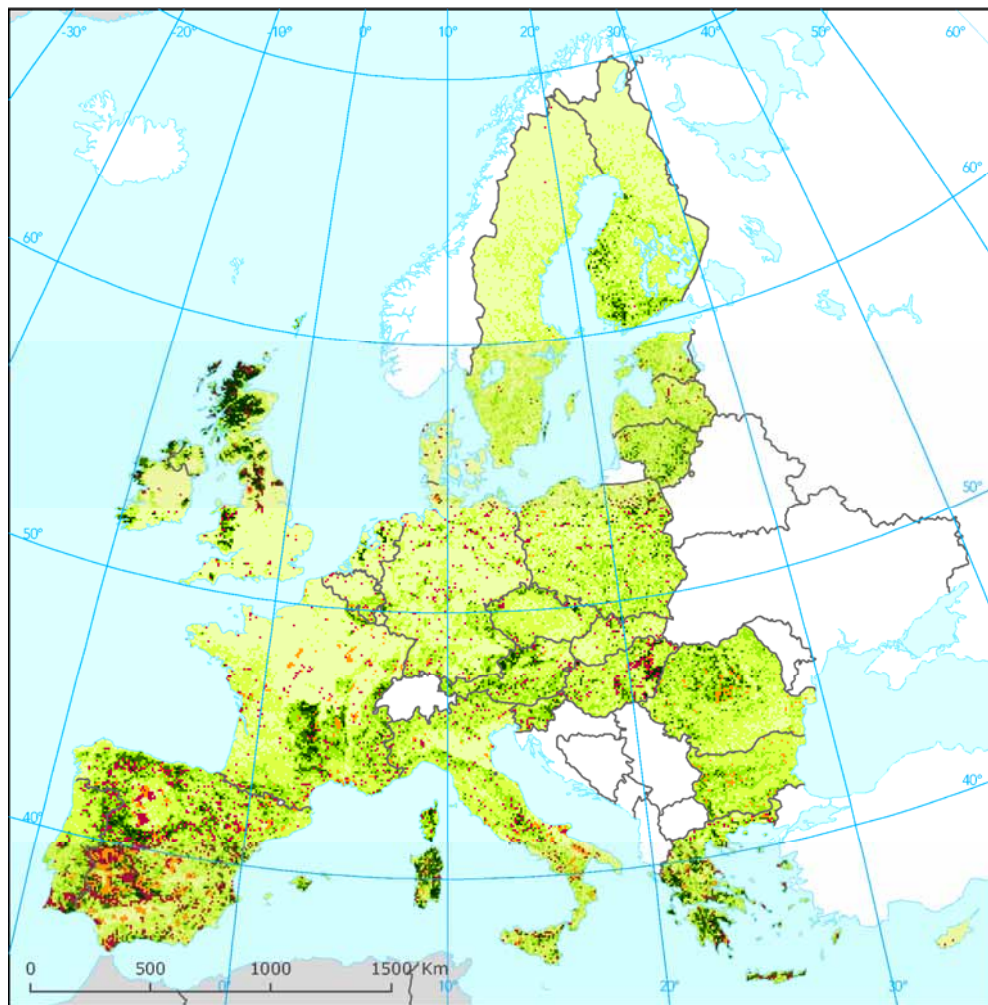

Intensive farmland

High nature value farmland

Preliminary distribution map of high nature value (HNV) farmland in western and central Europe

- Natura 2000
- Prime butterfly areas
- Important bird areas

HNV farmland %
(Corine land cover based estimate)

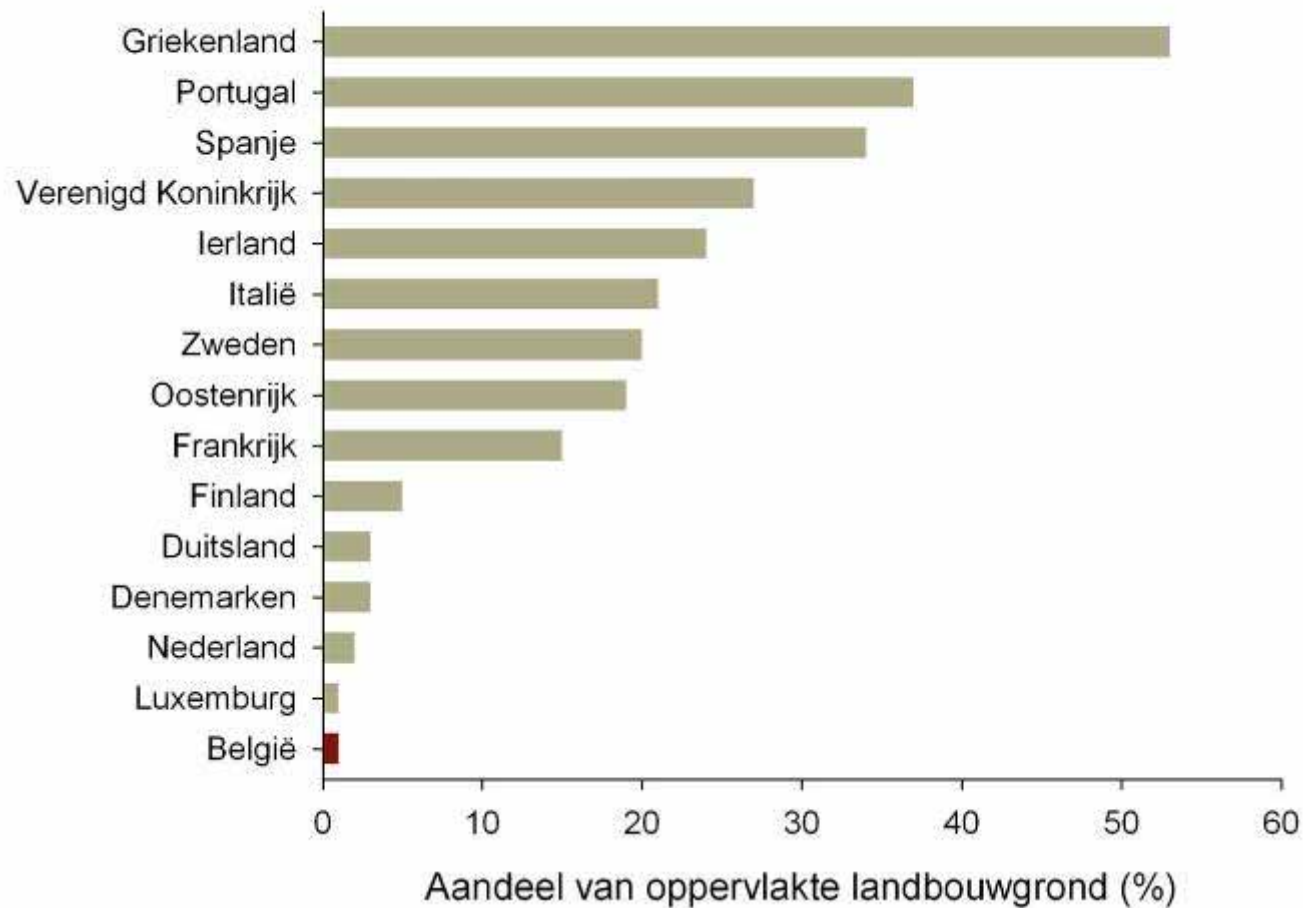
- 0
- 1-25
- 25-50
- 50-75
- 75-100

 Outside report coverage

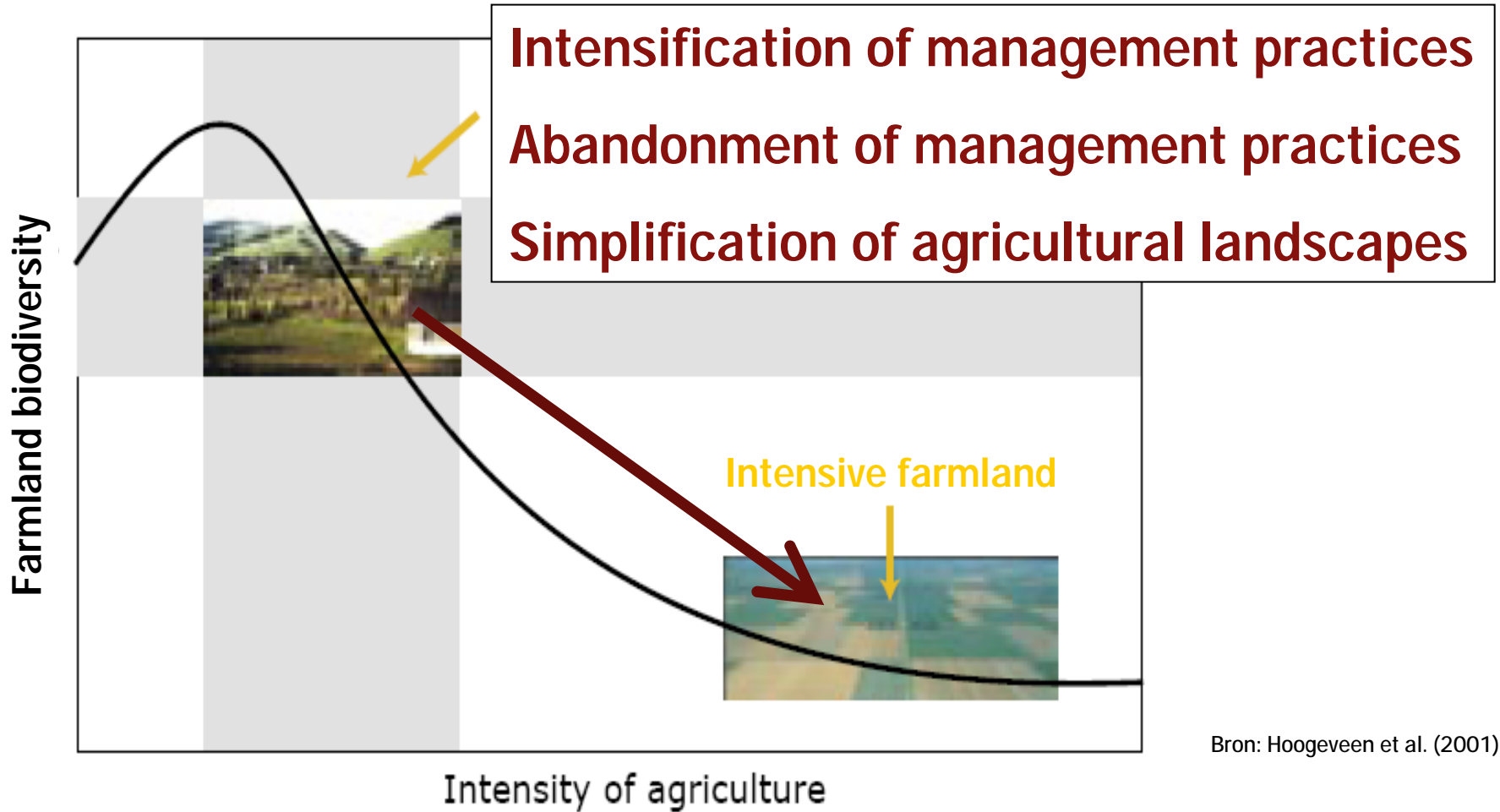
Copyright EEA, Copenhagen, 2007

Bron: www.eea.europa.eu

High nature value farmland

Intensification & biodiversity

Bron: Hoogeveen et al. (2001)

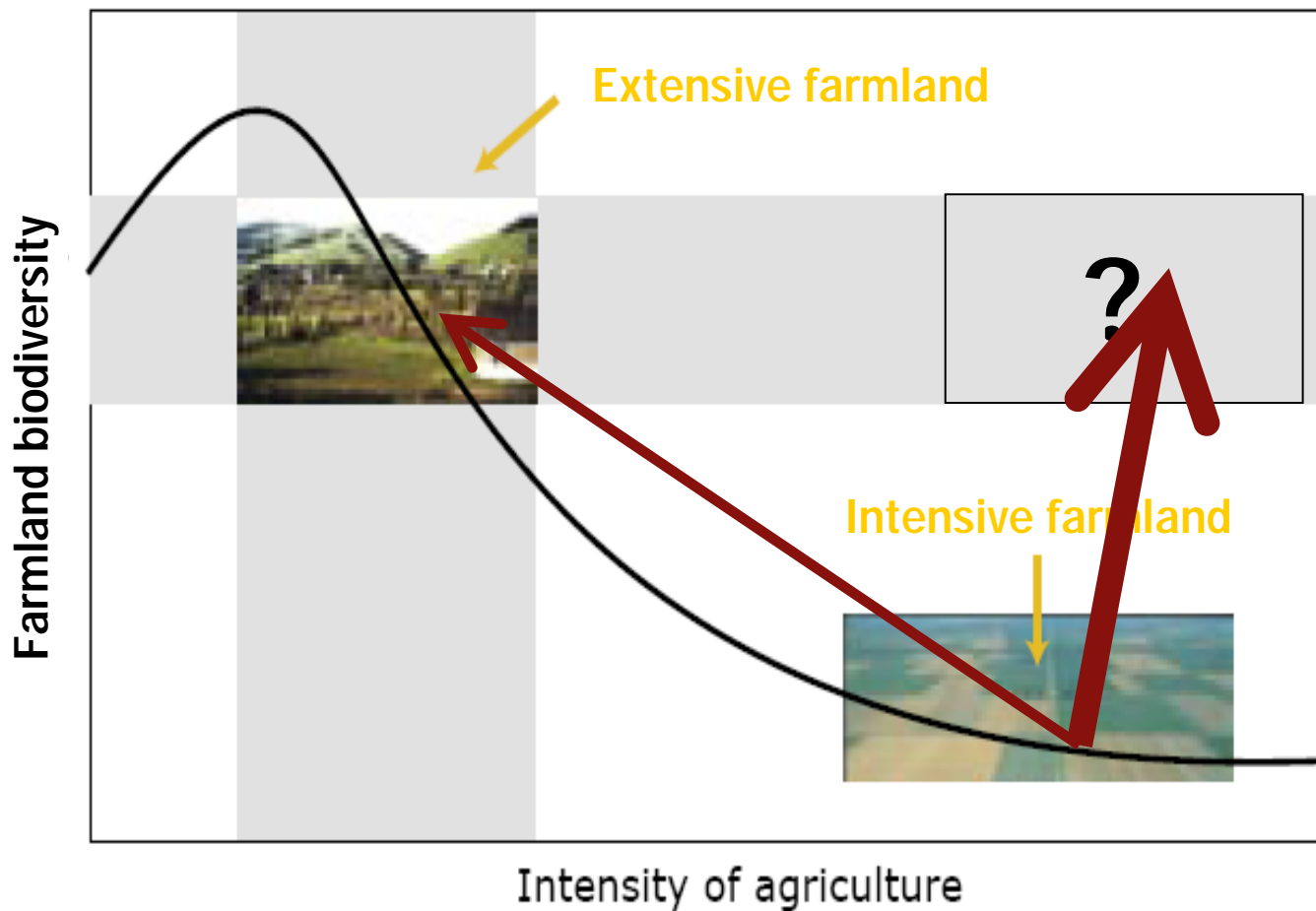
Challenges

- **Stijgende vraag naar voedsel**
  - Landbouwproductie moet komende 50 jaar verdubbelen

- **Stopzetten verlies van biodiversiteit en ecosysteemdiensten**

- **Klimaatverandering**
  - Impact op landbouwproductie
  - Beschikbaarheid van water

Meeting the challenge

Bron: Hoogeveen et al. (2001)

Meeting the challenge

Two approaches

- ▣ Ecosysteemdiensten: randvoorwaarden scheppen voor biodiversiteit in landbouwbedrijfsvoering
- ▣ Biodiversiteit: behoud van specifieke soorten in een veranderend agrarisch landschap

Ecosystem services

- ▣ Natuurlijke processen op productie-oppervlak
- ▣ Ruimte maken voor natuur (niet-productie oppervlak)
  - ▣ x % (2? 5? 10?) van totale landbouwgebruik
- ▣ Maatregelen op niveau van landbouwbedrijf

Implementation / policies ?

- ▣ Goede landbouwpraktijk
- ▣ CAP: Cross-compliance / rural development
- ▣ Integrated/organic farming practices
- ▣ Basis-milieukwaliteit, basis-natuurkwaliteit
- ▣ Overall van toepassing, kosten beperkt

Minimum ecological infrastructure

Species of conservation concern

- ▣ Maatregelen op maat van de soort
- ▣ Maatregelen op landschapsniveau

Implementation / policies ?

- ▣ Natura 2000
- ▣ CAP: Agri-environment schemes
- ▣ Protected areas
- ▣ Kansrijke gebieden, kosten aanzienlijk

Examples: Common hamster, farmland birds

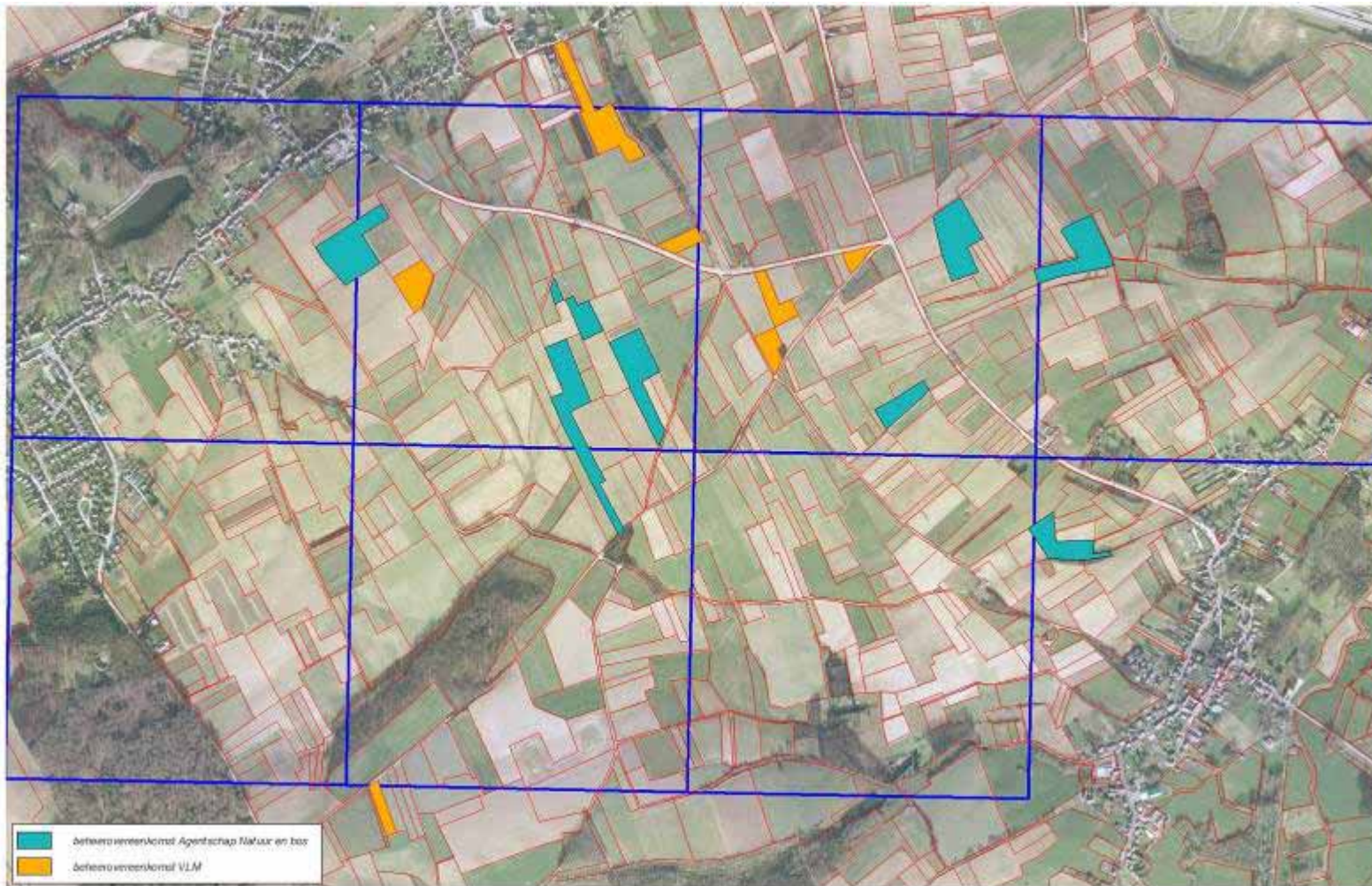
Common Hamster

Habitatrichtlijnsoort
(Bijlage IV)

Met uitsterven
bedreigd

Hamster-friendly management

Farmland birds

- ▣ Gebrek aan nestgelegenheid / dekking
- ▣ Gebrek aan wintervoedsel (granen, zaden)
- ▣ Gebrek aan zomervoedsel (insecten)

Measures providing summer food

Onbespoten graanrand

Leeuwerikvlakje

Ongemaaide grasstroken

Kruidenrijke ruigte

How to get there ?

- Zonder *gemotiveerde* landbouwers kan het niet (= aanbod)

- Met *alleen* landbouwers lukt het niet (= vraag)
  - Coalitiegenoten:
    - Landbouwbeleid
    - Natuurbeleid
    - Agro-productieketen
    - Maatschappelijke vraag (recreatie, financieel, ...)

